

# Česko – Lichtenštejnsko DNES



## DĚDIČNÝ PRINC ALOIS NAVŠTÍVIL PRAŽSKÝ HRAD A POKLONIL SE CÍSAŘI KARLU IV.

V sobotu 14. května 2016 si Česká republika připomněla 700. výročí narození římského císaře, krále českého, lombardského a burgundského, markraběte moravského a hraběte lucemburského Karla IV. (1316 - 1378). Oslav tohoto výročí na Pražském hradě a v chrámu sv. Víta se zúčastnila také Jeho Jasnost lichtenštejnský dědičný princ Alois, společně s lucemburským velkovévodou Jindřichem I. a monackým knížetem Albertem II.

Od obnovení diplomatických styků mezi Českou republikou a Lichtenštejnským knížectvím v září 2009 je to teprve druhé setkání hlav obou států. Prvním byla návštěva vládnoucího knížete Hanse-Adama II. na Pražském hradě 1. června 2010, kdy se setkal s tehdejšími prezidentem České republiky Václavem Klausem, při příležitosti otevření výstavy *"Klasicismus a biedermeier z knížecích lichtenštejnských sbírek"*, která se konala v jízdárně Valdštejnského paláce v Praze.



DĚDIČNÝ PRINC ALOIS SE NA PRAŽSKÉM HRADĚ SETKAL S MILOŠEM ZEMANEM PREZIDENTEM ČESKÉ REPUBLIKY

## 210. VÝROČÍ SUVERENITY LICHTENŠTEJNSKA

### LICHTENŠTEJNSKO PATŘÍ K NEJSTARŠÍM NEPŘETRŽITĚ EXISTUJÍCÍM SUVERÉNNÍM MODERNÍM STÁTŮM

**Praha 21. července:** Porážka Rakouska a Ruska v Bitvě tří císařů 5. 12. 1805 u Slavkova, vedla mimo jiné k velkým změnám politické mapy Evropy. Napoleon vytvořil ze členů říše na jihozápadě Německa Rýnský spolek, jehož se Francie stala protektorem.

Přestože bylo Lichtenštejnsko malé a nevýznamné, Napoleon si zřejmě chtěl naklonit jeho vládcu, kterým byl přední císařský vojevůdce a diplomat polní podmaršálek kníže Jan I. z Liechtensteina. Knížectví proto bylo přizváno k jednáním o založení Rýnského spolku (viz podrobněji Archiv aktualit, 24. června 2015). Dne 12. července 1806 byla v Paříži podepsána Ústava Rýnského spolku a od tohoto data je Lichtenštejnsko považováno za plně svrchovaný stát. Rýnský spolek zanikl na podzim roku 1816, po bitvě u Lipska,

ve které byl císař Napoleon poražen a následně byl nucen abdikovat a byl internován na ostrově Sv. Helena.

Za nejdéle nepřetržitě existující státy jsou považovány Francie (843) a Anglie (1066). Z dalších zemí uveďme např. Turecko (1243), Španělsko (1479), Švédsko (1523) nebo USA (1776). Historie současného trvání státu je např. u Belgie počítána od roku 1830, Německa 1871, České republiky a Rakouska 1918 apod.

V roce 2019 si Lichtenštejnsko připomene 300. výročí od svého vzniku v roce 1719 spojením hrabství Vaduz a panství Schellenberg a jejich povýšením na říšské knížectví Liechtenstein císařem Karlem V.

## 200. LET OD ÚMRTÍ JOSEFA HARDTMUTHA, GENIÁLNÍHO ARCHITEKTA LIECHTENSTEINŮ, VYNÁLEZCE A PODNIKATELE

**Praha, 19. května 2016:** Josef Hardtmuth (1758-1816) se narodil v rodině truhlářského mistra Antona Hartmutha a Theresie, rozené Meißl, v dolnorakouském Asparnu. Už v raném dětství projevily sklony k umění, jako dítě pomáhal v otcově dílně a stále něco kreslil a navrhoval nábytek. Ve třinácti letech byl na 3 roky poslán do učení ke svému strýci staviteli Meißlovi, který měl v Poysdorfu stavitelskou provozovnu a prováděl stavby na panství knížete Aloise I. z Liechtensteinu.



**ARCHITEKT LIECHTENSTEINŮ: JOSEF HARDTMUTH**

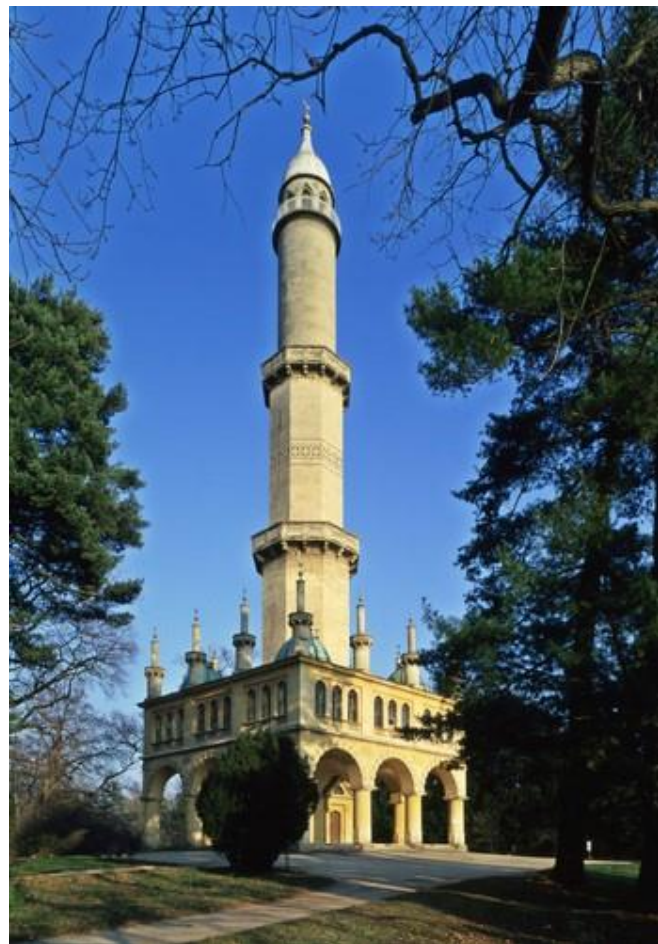
Strýc vycítil Josefův talent a v mnohém jeho znalostí využíval, čímž také podporoval jeho odborný růst. Po večerech se Josef učil a zdokonaloval v kreslení i v teorii. Stavitel Meißl získal větší zakázky ve Vídni a přemístil sídlo firmy do Vídně a Josefa Hardtmutha vzal do firmy jako společníka. Díky neúnavné práci zvláště v kreslení a nabývání znalostí i z jiných oborů byl pověřován složitými úkoly.

Tehdejší vládnoucí kníže Alois I. z Liechtensteinu si nechal od zedníků z Poysdorfu či Asparnu postavit nový palác na Herrenstraße ve Vídni (v 1913 zbořen). Průčelí paláce navrhoval Josef Hardtmuth sám, stejně jako vnitřní a vnější uspořádání paláce a jeho zařízení do všech detailů. Když Franz Meißl zemřel, kníže povolal Josefa Hardtmutha jako knížecího stavitele, přetože byl varován, že má hrubší a vznětlivé vystupování. Dne 6. ledna 1793 uzavřel sňatek s dcerou Josefa Kieslera a Elisabeth Markl (1762-1828).



**OCHRANNÉ ZNÁMKY SPOLEČNOSTI KOH-I-NOOR JSOU DNES REGISTROVÁNY V LICHTENŠTEJNSKU**

Jeho dílem jsou kromě toho – portál zámeckého parku v Rossau u Vídně (1793), kostel v České Třebové (1794) a tři školy v jejím okolí, děkanství v Rudolticích u Lanškrouna, přestavěl zámek Koloděje (1803), zbudoval zámek v Adamově a nejstarší Horní můstek nad propastí Macochou v Moravském krasu, přebudoval Nové zámky u Olomouce spolu s drobnými architekturami v blízkém okolí a mnoho dalších.



**NEJZNÁMNĚJŠÍMI DÍLY JOSEFA HARDTMUTHA JSOU STAVBY V LEDICKO-VALTICKÉM AREÁLU: MINARET, JANŮV HRAD, DIANIN CHRÁM A DALŠÍ.**

Josef Hardtmuth byl i úspěšným vynálezcem. Objevil nový způsob sušení sladu a nově zkonstruoval pec na pálení cihel, zhotovil umělý kámen a umělou pemzu. Jeho nejznámějším objevem je však bezesporu moderní tužka. Nezávisle na soudobém pařížském mechanikovi N. J. Contém se mu podařilo smísením rozemletého grafitu a hlíny vyrobit tuhy různého stupně tvrdosti a zasadit je do dřevěného pouzdra.

Roku 1790 založil tužkárnu ve Vídni, roku 1848 byla výroba přenesena do Českých Budějovic a stala se základem rozvětvení firmy KOH-I-NOOR L. C. Hardtmuth. Kvalitu nového psacího prostředku vyjádřila firemní značka, jež je anglickým přepisem perského slova Kóhe-núr (Hora světla) - stejný název nese i vzácný indický diamant, který je od roku 1839 součástí britského královského pokladu.

## SOUD OPĚT ROZHODL, ŽE LESY NA ŘÍČANSKU LIECHTENSTEINŮM NEPATŘÍ

**Praha, 18. května 2016:** Odvolací Městský soud v Praze rozhodl, že Nadace knížete z Lichtenštejna, právní nástupce knížete Františka Josefa II., musí vydat státu cca 600 hektarů pozemků ve středních Čechách. "Znárodnění podle Benešových dekretů bylo zákonným právním aktem, který nelze posuzovat z hlediska navazujících právních vad." konstatovala soudkyně Kateřina Švecová.

V prvoinstančním rozsudku soud uznal, že se rodu Liechtensteinů stala křivda, ale: "Stát vyjevil vůli zmírňovat jen některé křivdy, dal najevo, že nebude napravovat ty před rokem 1948." uvedla v rozsudku Okresního soudu pro Prahu-východ soudkyně Klára Obrtlíková (11. 11. 2015). Knížecí nadace tvrdí, že Benešovy dekry se na občany neutrálního Lichtenštejnska vůbec nevztahovaly.

## ČESKO-LICHTENŠTEJNSKÁ KOMISE HISTORIKŮ VSTOUPILA DO DRUHÉ FÁZE

**Praha, 17. února 2016:** V pondělí 15. února 2016 se ve Vídni sešla Česko-lichtenštejnská komise historiků s novým mandátem a v novém složení ke svému ustavujícímu zasedání a následně ke svému prvnímu řádnému pracovnímu zasedání. Ustavujícímu zasedání předsedali lichtenštejnská velvyslankyně v České republice, J. J. Maria-Pia Kothbauer princezna Liechtenstein, a český velvyslanec v Rakousku, Jan Sechter. Komise historiků vznikla v roce 2011 na základě dohody vlád obou zemí, učiněné v létě roku 2009, při obnovení diplomatických styků (obnoveny byly 19. září 2009).

Tomáš Knoz (Česká republika) a Dr. Peter Geiger (Lichtenštejnské knížectví). Výsledky bádání komise historiků v první fázi přinesly zásadní poznatky k více než 700 letům společné historie českých zemí, rodu Liechtensteinů a novodobé historie týkající se Lichtenštejnského knížectví. Věříme, že i další výzkum přinese zajímavé informace a napomůže vyřešení otevřených témat společné historie.

Komise historiků se během první fáze svého společného působení v letech 2010-2013 zabývala zhruba sedmi sty lety dějin rodu Lichtensteinů na území dnešní České republiky a vztahy mezi Českou republikou a Lichtenštejnským knížectvím ve 20. století. Výsledky byly zveřejněny v osmi svazcích, a to jak v češtině, tak v němčině.



Komisi tvoří celkově osm členů, vždy čtyři za každou zemi, a jejími předsedy byli na další čtyři roky jmenováni profesor

## VYŠEL ČASOPIS ZEMĚ SVĚTA - LICHTENŠTEJNSKO

**Lednice 6. června 2016:** Rytířský sál zámku Lednice se stal svědkem prezentace časopisu Země světa číslo 6/2016 zaměřeného na Lichtenštejnsko. Představení časopisu se konalo za účasti J. J. Marie-Pii Kothbauer princezny

měšť Moravský Krumlov a Valtice (Tomáš Třetina a Pavel Trojan), šéfredaktorky časopisu Země světa Milušky Žákové, předsedy Historického spolku Liechtenstein Pavla Juřika a dalších hostů.



Na 72 stranách časopisu Země světa - Lichtenštejnsko čtenáři naleznou 13 článků, které je poutavě provedou historií, památkami a muzei, přírodou, vinicemi, průmyslem a bankovníctví "alpského tygra". Časopis dnes poskytuje nejkomplexnější pohled na Lichtenštejnské knížectví. Články ilustrují unikátní fotografie jejich autorů nebo ze sbírek knížat z Liechtensteinu.

Lichtenstein, J. J. prince Wolfganga z Liechtensteinu, náměstka hejtmána Jihomoravského kraje Marka Šlapala, tajemníka statutárního města Opavy Tomáše Elise, starostů

Vydání časopisu podpořila vládní agentura Liechtenstein Marketing, Jihomoravský kraj, statutární město Opava a město Moravský Krumlov (v roce 1633 bylo na čas přejmenováno na "Liechtenstein" a bylo sídlením městem stejnojmenného titulárního říšského knížectví - vzniklo o téměř 100 let dříve, než dnešní Lichtenštejnsko). Věříme, že časopis Země světa 6/2016 – Lichtenštejnsko přinese svým čtenářům užitečné informace, a to nejen pro návštěvu této krásné alpské země.



## LICHTENŠTEJNSKO - NOVÁ PUBLIKACE

**Praha, 20. února 2016:** Historický spolek podpořil svou záštitou vydání publikace českého novináře Milana Vodičky *Lichtenštejnsko, Poklidný starověk a Silicon Valley v jednom*. Na 64 stranách autor přináší zajímavý pohled na současnost, i historii, jedné ze zemí s nejvyšší životní úrovní na světě. Poutavě popisuje vznik knižectví, ale především zrod jeho průmyslu, který dnes tvoří více než 40 % HDP.

Víte proč je v Národním muzeu ve Vaduzu vlaječka Lichtenštejnska, která letěla v roce 1969 s Apollo 11 na Měsíc a zpět, s poděkováním prezidenta USA za pomoc v kosmickém programu? Víte, že 40% zubních implantátů a technologií v Evropě pochází z Lichtenštejnska? To vše a mnohem více naleznete v této čtivě napsané publikaci.

### JOSEF HARDTMUTH – MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

Ve dnech 15. – 16. září 2016 se bude v Multifunkčním centru v Lednici konat mezinárodní konference „*Josef Hardtmuth, architekt, vynálezce a podnikatel ve službách Liechtensteinů.*“ Konferenci pořádá Národní technické muzeum v Praze.

